

Ahmet Kenan TANRIKULU
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

23. dönem vermiş olduğum 2/199 Esas Numaralı; Perakende Ticaret, Alışveriş Merkezleri ve Büyük Mağazalar İle Esnaf ve Sanatkarlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifimi 24. dönem yeniliyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Adalet İşleri AB Uyum			
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji			
Tarih:	15 Temmuz 2011	F. No: 2/7		
İmza	Müdür	D.Bşk.	G.Sek. Y.	Gen.Sek.
BAŞKAN				

Ahmet Kenan TANRIKULU
İzmir Milletvekili

EK: 2/199 Esas Numaralı; Perakende Ticaret, Alışveriş Merkezleri ve Büyük Mağazalar İle Esnaf ve Sanatkarlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 25.03.2008
Sayı: 2008/1228

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI
- Adalet - İçişleri - Avrupa Birliği Uyum
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
07 Nisan 2008 2/199
14 14' 8" Ar Ar
BAŞKAN: C. Çelebi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Perakende Ticaret, Alışveriş Merkezleri ve Büyük Mağazalar İle Esnaf Ve Sanatkârlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ek'te sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

1-) Ahmet Kenan TANRIKULU

İzmir Milletvekili

Oktaç VURAL
İzmir Mv.

Necati ÖZENSAY

Düzce Mv.

Muhammed YARLI
Adana M.V.

H. Ö. Kılıç
Hastan Ördemir
Gaziantep Mv.

Kadir URAL
Mardin Mv.

Mehmet Akif Paksoy
K. Mapas Mv.

Emekselin
Ziduen Y. K. S. M.
Arar Mv.

Cumali ÖZEMİŞ
Kocaeli Mv.

ALİ TORLAK
İSTANBUL Mv.

EKLER :

EK-1: Kanun Teklifi

EK-2: Genel Gerekçe

EK-3: Madde Gerekçeleri

[illegible]

GENEL GEREKÇE

Bugün ülkemizde özellikle de büyük şehirlerimizde tüketim maddeleri ile ihtiyaç malzemelerinin beraberce satışının yapıldığı, alışveriş merkezlerinin, büyük mağazaların ve zincir mağazaların sayısı hızla artmaktadır.

Alışveriş merkezleri, büyük mağazalar ve zincir mağazalar kalite, güvence, fiyat istikrarı, ambalajlama, hijyenik yönden sağlık kurallarına uyum, servis kolaylığı, müşteri memnuniyeti ve en önemlisi kayıt dışı ticaretin önlenmesiyle, maliye ve sosyal sigortalar açısından vergi kayıplarının önlenmesi, kayıtlı istihdam ile işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi önemli kazanımlar sağlamaktadırlar.

Ülkemizde yaklaşık 180 alışveriş merkezi, 8 bin civarında büyük mağaza ve zincir mağaza bulunduğu tahmin edilmektedir. Bunların sayıları ve büyüklükleri her geçen gün hızla artmaktadır.

Alışveriş merkezlerinin, büyük mağazaların ve zincir mağazaların giderek ivme kazanan gelişim süreci doğaldır ki; beraberinde bazı sorunları ve sıkıntıları da getirmiştir. Özellikle yerleşim merkezlerinde kurulan ve büyük mağaza olarak adlandırılan alış/veriş merkezleri, yeterli otoparklarının olmaması, özellikle akşam saatlerinde yoğunlaşan müşteri yoğunluğu ve araç hareketleri sonucu trafik karmaşasına ve karışıklığa neden olmaktadır.

Bunun yanı sıra büyük mağazaların sahip oldukları piyasa hakimiyeti, dolayısıyla ürünleri kendi markaları ile pazarlama eğilimleri, çevrelerinde yerleşik çeşitli meslek ve sanat kollarında faaliyette bulunan esnaf ve sanatkarlarımız ile küçük ve orta boy işletmelerimizin yapılarının bozulmaları ve piyasadan çekilmeleri sonucunu doğurmaktadır.

Gelişmiş ülkelerin büyük mağazacılık gelişim sürecinde bu çeşit alış/veriş merkezlerinin ortaya çıkardıkları benzer sorunlar, yapılan hukuki düzenlemelerle çözümlenmeye çalışılmıştır. Hukuki düzenlemeler sonucu bu tür alış/veriş mağazalarının, büyüklüklerine göre zamanla şehircilik açısından ve trafik yoğunluğu dikkate alınarak yerleşim merkezlerinin belirlenen yerlerinde, çok büyüklerinin ise şehir merkezi dışında kurulmaları sağlanmış ve perakende ticaretin düzenlenmesi yönünden başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Kanun tasarısı ile, bu konudaki yasal boşluğun giderilmesi, ve ayrıca esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluşlarının da benzer şekilde izin sistemine bağlanması suretiyle ticari yaşamın daha rasyonel, verimli ve sağlıklı hale gelmesi, geleceğe dönük çağdaş gelişmeler ışığında dünya örneklerinin ülkemiz açısından değerlendirilmesi, kamu yararının korunması ve Rekabet Hukuku açısından büyük mağazaların hukuki zeminde rekabet şartlarına uygun olarak, Avrupa Birliği normları da nazarı itibara alınarak çağdaş bir ortamda ticari faaliyetlerini sürdürmeleri amaçlanmıştır.

Alışveriş merkezleri, büyük mağazalar ve zincir mağazaların imar planlarında belirlenmiş alanlarda veya uygun alanlarda kurulmaları ve faaliyette bulunmalarıyla birlikte, tüketici haklarının, esnaf ve sanatkarlar ile küçük işletmelerin korunması, büyük mağazaların çeşitli adlar altında tedarikçisi konumunda bulunan küçük ve orta

ölçekli işletmelere yönelik istismar edici taleplerinin önlenmesi, büyük mağazaların tedarikçi işletmelere yapacakları ödemelerin belirli esaslara bağlanması amaçlarıyla, sağlıklı bir rekabet düzeninin oluşturulması, girişimcinin korunması, esnaf ve sanatkarlarımızın, KOBİ'lerimizin ve tüketicilerimizin korunmasına yönelik politika belirleme ve buna bağlı olarak hukuki düzenlemeler yapma yetkisi çerçevesinde bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Anayasamız'ın 173'üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkarı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır." amir hükmü ve 8'inci 5 Yıllık kalkınma Planında yer alan "Büyük alış/veriş merkezlerinin şehir dışında faaliyet göstermeleri sağlanacaktır." politikası çerçevesinde hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı ile ülkemizde kurulacak olan ve tasarıda tarifi yapılan 400 metrekareden fazla satış alanlı büyük mağazaların kurulmasına ilişkin usul ve esaslar öngörülmekte ayrıca, esnaf işletmelerinin kuruluş faaliyet esasları Avrupa Birliği uygulamaları göz önünde bulundurularak yeni ve çağdaş kurallara bağlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 – Madde ile perakende ticaretin ve özellikle Büyük mağazalar ile esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş, faaliyet ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi Kanunun amacı olarak belirlenmiştir.

Madde 2 – Madde ile; bu Kanunun uygulanmasında sık kullanılan kavram, terim ve kısaltmalar tanımlanmış ve böylece anlamsal birlik sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 3 , 4 – Piyasada hipermarket, grosmarket ve benzeri isimler altında faaliyet gösteren perakende satış mağazaları ve mağaza zincirlerinin kurulması, "Kuruluş İzni"ne bağlanmakta ve bu denetimi yapacak kurul ile çalışma esasları belirlenmektedir. Madde metninde ayrıca bu yasa ile getirilen düzenlemelerin, diğer mevzuatın öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesine engel oluşturmadığı da hükme bağlanmaktadır.

Madde 5 – Büyük Mağazalara kuruluş ve ticari faaliyet izni verilmesinde göz önünde bulundurulacak kriterlerin neler olduğunu düzenlemektedir. Madde de ayrıca, büyük mağazaların kurulmasına ilişkin İzin Belgesinin, Büyük Mağazalar İzin Kurulu'na verileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 6 – Kuruluşuna izin verilen Büyük Mağazaların sicillerinin tutulabilmesi için sicil oluşturulması ve sicil işlemlerinin ne şekilde yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 7 – Büyük Mağazaların aynı yerleşim merkezinde dolaylı veya dolaysız yollardan zincir ve şube oluşturarak sosyal ve ekonomik dengelerin bozulmasına neden olmalarının önlenmesi amacıyla, açacakları şube ve zincir mağazaların bu Kanun hükümlerine tabi olduğu hükme bağlanmaktadır.

Madde 8 – Büyük mağazalara, müşterilerinin rahat ve huzurlu bir şekilde alış/verişi yapmalarına imkan sağlayacak şekilde otopark tesis etmeleri zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 9 – Madde ile; bu kanunun uygulanması bakımından alışveriş merkezi, büyük mağaza ve zincir mağaza sayılmayan yerler ve bu Kanuna göre kuruluş izni almadan belediyelerden verilen izinler kapsamında faaliyette bulunacak olan ve Kanunun bazı hükümlerinin uygulanacağı, işyerlerinin istisna tutulduğu hükmüne bağlanmaktadır.

Madde 10 – Büyük mağazaların satın aldıkları mal bedellerinin ödenme süre ve şekillerinin anlaşmaya bağlanmadığı durumlarda, tedarikçi firma ve üreticilerin zora düşmemeleri ve korunmaları amaçlanmıştır.

Madde 11 – Başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere gelişmiş tüm ülkelerde büyük mağaza olarak isimlendirebileceğimiz perakende satış birimlerinin açılış ve kapanış saatlerinin kurallara bağlandığı bilinmektedir. Büyük mağazaların faaliyet sürelerinin kurallara bağlanması, hem belirli saatlerden sonra yoğunluğunu kaybeden müşteri potansiyelinin küçük ölçekli işletmelere yönlendirilmesi suretiyle bu işletmelerin ayakta kalmasına katkı sağlamakta, hem de ekonomik rasyonalitenin gereği olarak kabul edilmektedir. Bu nedenlerle ve Avrupa Birliği örneği esas alınarak, Büyük

mağazaların müşteri trafiğine kapalı olduğu gün ve saatler belirlenmiş ayrıca, bu hükmün diğer ilgili mevzuatla bağlantıları düzenlenmiştir.

Madde 12 – Madde de; büyük mağazalara tedarikçi/sağlayıcı konumda bulunan küçük ve orta büyüklükteki işletmeler ile esnaf ve sanatkarların ve özellikle tüketicilerin korunması amacıyla, “Büyük mağazaların yasak faaliyetleri” başlığı altında bu düzenlemeye yer verilmiştir.

Madde 13 – Esnaf ve sanatkar işletmelerinin, Belediyelerce yapılan teknik çalışmalarla önceden belirlenmiş birim mahaller itibariyle kuruluş ve faaliyetlerinin izne bağlanması suretiyle daha rasyonel ve sağlıklı bir ekonomik yapının tesisi amaçlanmıştır.

Madde 14 – Esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş izin kriterlerini hükme bağlamaktadır.

Madde 15 – Madde de; kuruluş izni alınmaksızın kurulan ve ticari faaliyette bulunan büyük mağazalar ile esnaf işletmelerinin Valilik ve Belediyeler tarafından kapatılacağı ve bu Kanunla yasaklanan fiilleri işleyenlere uygulanacak idari para cezaları, bu cezaları vermeye yetkili olanlar, ceza zaman aşımı ve kesilmesi, tahsili ve ceza işlemlerine karşı yargı yolu düzenlenmiştir.

Madde 16 – Madde ile; büyük mağazaların denetlenmesi, büyük mağazacılıkla ilgili inceleme ve araştırma yapılması, Bakanlığın bu konulara ilişkin yetkisi ve bu yetkinin Valilik ve Belediye vasıtasıyla kullanılabileceği düzenlenmiştir.

Madde 17 – Madde ile; büyük mağazaların, tedarikçileri/sağlayıcıları veya üreticiler ile yaptıkları sözleşmelerden doğan ihtilafların, sözleşmelerinde belirtilmesi halinde, Ticaret Odaları/Ticaret ve Sanayi Odaları veya TOBB tahkim kurullarında çözümlenebilmesi imkanı getirilerek, hukuki ihtilafların yargı öncesi daha kısa yoldan sonuca bağlanması amaçlanmıştır.

Madde 18 – Madde ile; bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak hazırlanacak yönetmeliğin, üç ay içinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar birliği ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile varsa büyük mağazaların temsilcisi bir kuruluşun görüşleri alınarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacağı öngörülmüştür.

Geçici Madde 1 - Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çalışma ruhsatlarını almış ve/veya inşa halinde olanlar dahil olmak üzere faaliyette bulunan Büyük mağazaların izin için kurula müracaatları öngörülmek suretiyle, kuruluşları çağdaş kentsel kriterler çerçevesinde uygun görülmeyen büyük mağazaların faaliyetlerine, müktesep haklara saygılı bir yaklaşımla beşinci yılın sonunda son verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 19 – Yürürlük maddesidir.

Madde 20 – Yürütme maddesidir.

**PERAKENDE TİCARET, ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE BÜYÜK MAĞAZALAR İLE
ESNAF VE SANATKÂRLIK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Tanımlar**

Amaç ve Kapsam

Madde 1 – (1) Bu Kanunun amacı, perakende ticaretin düzenlenmesine ve özellikle **alışveriş merkezlerinin**, büyük mağazaların ve zincir mağazaların ile esnaf ve sanatkâr işletmelerinin kuruluş, faaliyet ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu kanun, hangi ad altında olursa olsun alışveriş merkezlerini, büyük mağazaları ve zincir mağazaları kapsar.

Tanımlar

Madde 2 – Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Alışveriş merkezi: Bir yapı veya alan bütünlüğü içinde; ortak kullanma alanları dahil, beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların tamamının veya bir kısmının karşılandığı işyerleri ile içerisinde büyük mağaza bulunan iş ve/veya ticaret merkezlerini,
- c) Büyük Mağaza : Dört yüz metre karenin üzerinde satış alanına sahip olan süpermarket, hipermarket, grosmarket, tanzim satış mağazası ve benzeri isimler altında tüketim maddeleri ve ihtiyaç malzemelerinin toptan ve/veya perakende satışının yapıldığı iş yerlerini,
- d) Zincir mağaza: Satış alanı büyüklüğüne bakılmaksızın dört yüz metrekare ve altında satış alanına sahip, tüketim maddeleri ve ihtiyaç malzemelerinin toptan ve/veya perakende satışının yapıldığı, aynı ticaret unvanı ve/veya aynı işletme adı altında bir merkeze bağlı en az on ticari işletmesi bulunan iş yerleri ile işletme sayısına bakılmaksızın büyük mağazaların zincirlerini,
- e) Esnaf : İster gezici ister sabit bir mekanda bulunsun, ekonomik faaliyetini sermayesi ile birlikte fikri ve bedeni çalışmasına dayandıran ve gelir düzeyi bilanço esasına göre defter tutmayı gerektirmeyecek ölçüde sınırlı olan ticaret ve meslek sahibi kimseleri,
- f) Sanatkar : İster gezici ister sabit mekanda bulunsun, ekonomik faaliyetini sermayesinden ziyade fikri ve bedeni çalışmasına dayandıran, mevzuatında öngörülen esaslar çerçevesinde mesleki eğitimden geçerek meslek belgesi almış meslek ve sanat sahiplerini,
- g) Süpermarket : 400-2500 metre kare satış alanına sahip Büyük Mağazaları,
- h) Hipermarket : 2500 metrekarenin üzerinde satış alanına sahip Büyük Mağazaları,
- i) Grosmarket : 2500 metrekarenin üzerinde satış alanına sahip olup toptan satış imajı veren Büyük Mağazaları,
- j) Satış alanı: Münhasıran büro amaçlı kullanılan işyerleri ile konaklama, otopark, depolama, üretim tesis ve alanları hariç, ortak kullanım alanları dahil alışveriş merkezinde yer alan iş yerlerinin toplam alanlarını, büyük mağazaların ve zincir mağazaların doğrudan satış alanları ile aracı satıcılara kiraladığı alanları,

- k) Şehir yerleşim merkezi : İl, ilçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri içinde sosyal ve ekonomik olarak gelişimini tamamlamış mahalleri,
- l) Şehir yerleşim merkezi dışı : İl, ilçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri hudutları içinde kalmakla beraber yoğun ticari gelişimi olmayan, sosyal ve ekonomik olarak gelişmemiş, nüfus, trafik ve yerleşim sorunu bulunmayan mahalleri,
- m) Valilik : Büyük Mağazanın kurulduğu yerin Valiliğini,
- n) Belediye : Büyük Mağazalar ile esnaf ve sanatkar işletmelerinin kurulduğu yerin Belediyesini, Büyükşehirde kuruluyor ise Büyükşehir ve ilgili ilçe belediyesini,
- o) Kurul : Büyük Mağazaların kuruluş ve ticari faaliyette bulunmasına izin veren Büyük Mağazalar İzin Kurulunu,
- p) Dernek : Büyük Mağazanın kurulduğu yerdeki üyesi en fazla olan tüketici derneğini,
- q) Belge: Alışveriş merkezinin, büyük mağazanın veya zincir mağazanın kurulmasına ilişkin Kurul tarafından verilecek izin belgesini,
- r) Birim mahal : Şehir yerleşim merkezi veya dışı yörelerde, Belediyelerce nüfus ve ulaşım ölçütleri esas alınarak yapılan teknik çalışmalar sonucu sınırları haritalar üzerinde belirlenen ve tüketici kitlesi olarak bir bütünlük oluşturan mahalleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Büyük Mağazalar İzin Kurulları, İzin Kriterleri, Sicil

Büyük Mağazalar İzin Kurulu

Madde 3 – Büyük Mağazalar İzin Kurulu;

- a) İl, ilçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri hudutları dışındaki işletmeler için; Vali'nin veya görevlendireceği Vali Yardımcısının başkanlığında, Sanayi ve Ticaret İl Müdürü ile Belediye Meclislerinden seçilen 2, Ticaret ve Sanayi Odalarından (bu Odaların ayrı ayrı faaliyette bulunduğu yerleşim birimlerinde Ticaret Odalarından) seçilen 2, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğince belirlenen 2 üye ile tüketici derneklerini temsilen seçilen 1 üye olmak üzere toplam 9 üyeden,
 - b) İl, ilçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri hudutları içindeki işletmeler için ise Büyükşehir Belediyesi olan yerlerde Büyükşehir, diğer mahallerde Belediye Başkanının Başkanlığında; Belediye meclislerinden seçilen 2, Ticaret ve Sanayi Odalarından (bu Odaların ayrı ayrı faaliyette bulunduğu yerleşim birimlerinde Ticaret Odalarından) seçilen 2, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğince (İlçelerde Bakkallar ve Bayiler Odalarınca) belirlenen 2 üye ile tüketici derneklerini temsilen seçilen 2 üye olmak üzere toplam 9 üyeden,
- oluşur.

Kurulun Sekreteryası hizmetleri ilgili Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü veya Belediye Başkanlıklarınca yürütülür.

İzin Kurulları üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir.

Kurulun oluşum biçimi, çalışma usul ve esasları ile Büyük Mağazalara Kuruluş İzni verilmesine ilişkin hususlar, bu Kanunun Resmi Gazetede yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca ıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İzin kurullarının harcamaları ve kurul üyelerinin huzur hakları, yolluk ve yevmiyeleri ile sekreteryaya hizmetlerinin tüm giderleri, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29'uncu maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası nezdinde toplanan paraların Rekabet Kurumu Başkanlığına ayrılan kısmından karşılanır.

Kuruluş İzni

Madde 4 – (1) Büyük Mağazaların kuruluşu, “Büyük Mağazalar İzin Kurulu”nun iznine bağlıdır. Kurul izni, diğer Kanunların alınmasını zorunlu kıldığı izin ve ruhsatların alınması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(2) Kuruluş iznini alamayan projelere, belediyeler tarafından ruhsat verilemez ve bu projelere teşvik kapsamına alınmaz.

Kuruluş İzin Kriterleri

Madde 5 – (1) Büyük Mağazaların kurulabilmesi için, öncelikle imar planlarında ticaret merkezi olarak ayrılmış alanların belirlenmiş olması ve bu alanların büyük mağaza kurulmasına müsait bulunması şartı aranır.

(2) Ayrıca; kuruluş talebi;

- a) Faaliyet gösterilecek yerdeki nüfus ve trafik yoğunluğu,
- b) Faaliyet gösterilecek yerdeki esnaf ve sanatkarlar ile küçük ve orta boy işletme yoğunluğu,
- c) Satış alanları büyüklüklerine göre büyük mağazaların şehir yerleşim merkezlerine ve birbirlerine olan uzaklıkları,
- d) Büyük mağazaların, ulaşım, otopark, sosyal tesisleri ile şehir alt yapısına getireceği yükler ve evre sorunları,
- e) Mevcut yapıların alışveriş merkezi ve büyük mağaza olarak kurulmasının talep edilmesi halinde, yapı kullanma izin belgesinin varlığı, yapı standardının büyük mağaza ve alışveriş merkezi olarak kullanılmasına uygun olması, depreme dayanıklılık, yangı ve benzeri risk durumları için tedbirlerin yeterli olup olmadığı,
- f) Alışveriş merkezi ve büyük mağaza kuruluş izin talebinin kabul edildiği veya gerekçeleri de belirtilmek suretiyle reddedildiği, yetkili makam tarafından talep sahiplerine on beş gün içinde bildirilir. Kuruluş talebinin reddedilmesine ilişkin işlemin dava konusu edilmesi ve davanın reddi yönünde verilen kararın kesinleşmesi halinde, aynı yer için yeniden yapılacak kuruluş talepleri, ilk kuruluş talebinin reddine ilişkin esasa müteallik gerekçeler ortadan kalkmadıkça başka bir gerekçe gösterilmeksizin reddedilir.

dikkate alınır.

İzin kriterleri piyasa ekonomisi ve ticari kurallardaki gelişmeler ışığında kamu yararı esas alınarak Kurul tarafından değerlendirilir ve kuruluş talebinin uygun olup olmadığına karar verilir.

Büyük Mağazalar Sicili

Madde 6 – Her İl’de Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde “Büyük Mağazalar Sicili” oluşturulur. Kurul’ca kuruluş izni verilen büyük mağazalar, “Sicil Defteri”ne kayıt edilerek bir sicil numarası verilir. Büyük mağazalar ile büyüklüklerine bakılmaksızın bu mağazaların satış zincirleri ile şubelerine ait belgeler sicil dosyasında saklanır.

Kurulca verilen büyük mağaza kuruluş izinleri, belgeleri ile birlikte on iş günü içinde sicil kaydını tutacak ilgili Odaya gönderilir. Oda, on iş günü içinde sicil kayıt işlemlerini tamamlayarak büyük mağaza kurucusuna bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Büyük Mağazaların Kuruluş ve Faaliyetleri ile İlgili Diğer Esaslar

Şubeler ve Satış Zincirleri

Madde 7 – Büyük mağazaların aynı yerleşim merkezinde doğrudan veya dolaylı olarak satış mağazaları zinciri kurmaları ve şube açmaları bu Kanun hükümlerine tabidir.

Otopark Mecburiyeti

Madde 8 – Büyük mağazalar, şehir yerleşim merkezlerinde belediye kararları çerçevesinde kiralama suretiyle temin ettikleri ve/veya kendilerine ait bulunan satış alanlarının toplamının en az yarısına, şehir yerleşim merkezi dışında toplam satış alanlarının tamamına tekabül edecek bir sahayı müşterilerinin ücretsiz kullanımına mahsus, açık ya da kapalı otopark olarak düzenlemek zorundadırlar. Otopark yerlerinin düzenlenmesi, satış mağazaları zincirlerinde de aynı hükümlere tabidir.

İstisnalar

Madde 9 – Bu Kanunun uygulanması bakımından kuruluş izni almaya gerek bulunmayan yerler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Satış alanı itibarıyla dört yüz metre kareyi aşmayan mağazalar.
- b) İlaç depoları ve Eczaneler,
- c) Balık ve toptancı halleri,
- d) Lokanta, kafeterya, pastane, çay bahçesi, kahvehane, kıraathane ve benzeri iş yerleri,
- e) Outlet mağazalar hariç, akaryakıt istasyonları,
- f) Açık oto pazarları,
- g) Organize sanayi bölgeleri ve sanayi siteleri gibi üretim ve ticaret merkezlerinde yer alan ve bu merkezlerde üretilen malların satışının yapıldığı yerleri,
- h) Fuarlar, panayırılar,
- i) Belirli bir alanda, bir proje ve plan bütünlüğü içinde, belirli bir ihtisas alanında ticari faaliyette bulunan işyerlerinden oluşan toplu işyerleri,
- j) Bir sokak, cadde veya meydandan, ayrı veya aynı sokaktaki cadde veya meydanlara üstü kapalı olarak geçit imkânı sağlayan ve çeşitli iş yerlerini içine alan pasajlar ile çarşı olarak kullanılan çok katlı iş hanları ve buradaki iş yerleri,
- k) Mahalli İdareler tarafından oluşturulan ve ruhsatlı (tezgah kurma izinli) esnafın yer aldığı semt pazarları.

- l) Sadece ürettikleri mamulleri doğrudan halka satmak kaydıyla bin metre kareyi aşmayan fabrika satış mağazaları.

Ödemeler

Madde 10 – Büyük mağazaların alışveriş yaptıkları işyerleriyle aralarındaki satın alma ve ödeme şartları, ticari teamüllere uygun olarak belgeye dayalı bir biçimde kararlaştırılmamış veya fatura üzerinde ödeme tarihi yazılmamış ise;

- a) Satın aldıkları malların bedelini teslim tarihinden itibaren en geç altmışıncı günde,
- b) Taze etler ve et ürünleri ile süt ve süt ürünlerinin satış bedellerini teslim tarihinden itibaren en geç yirminci günde,
- c) Otuz güne kadar bozulabilen veya günlük kaydıyla satılan besin ürünlerinin satış bedellerini teslim tarihinden itibaren en geç onuncu günde, ödemek zorundadırlar.

Ödeme şartlarına uyulmaması halinde, fatura tutarı üzerinden, T.C. Merkez Bankası reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan faiz oranında gecikme faizi uygulanır.

Açılış ve Kapanış Saatleri

Madde 11 – Sabah saat 10.00'da açılacak olan Büyük mağazalar, Pazar günü ve resmî tatil günleri tamamen, diğer günler ise saat 20.00'den itibaren müşteri trafiğine kapalıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34/h maddesine göre Belediye Encümenleri ile 14.07.2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 33'üncü maddesine göre Belediye Encümenleri ve İl Encümenleri, umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlerken, bu maddedeki hükümleri esas alırlar.

Çalışanların dinlenmesini ve korunmasını amaçlayan 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu, 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanunu, 6301 sayılı Öğle Dinlenmesi Kanunu, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu başta olmak üzere ilgili mevzuat ve toplu iş sözleşmelerinin, çalışanları koruyucu hükümleri saklıdır.

Yasaklar

Madde 12 – Büyük mağazalar;

- a) Tedarikçi veya üreticilere ürettirip satın aldıkları ürünleri kendi markaları altında satmaları halinde, bu satışların toplamı cirolarının %20'sini geçemez.
- b) Tedarikçi veya üreticiden **yeni mağaza açılışı veya tadilatı, sezon açılışı, yıldönümü bedeli, banka ve kredi kartı katılım bedeli**, hizmet, raf, katılım, anons bedeli ve benzeri uygulamalarla herhangi bir ücret talep edemezler.
- c) Son Kullanma tarihini açıkça etiketinde belirtmeden tüketim mallarına ilişkin indirimli veya hediye satış kampanyası düzenleyemezler.
- d) Tüketiciyi yanıltan, zamanı ve süresi belirlenmemiş indirimli satış kampanyaları düzenleyemezler.

İndirimli satış kampanyalarını ancak, üyesi bulundukları Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odasından izin almak kaydıyla; bayram ve özel günlerde, ticari

faaliyetlerinin tasfiyesi ve işyeri değişikliği halleri ile yaz ve kış sezonu bitiminde ve mevsim sonunda yapabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

(Esnaf ve Sanatkar İşletmelerinin Kuruluş İzin ve Kriterleri)

Esnaf ve Sanatkar İşletmelerinin Kuruluş İzinleri

Madde 13 - Belediyeler esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş ve faaliyet izinlerini verirken ilgili esnaf ve sanatkar Odasının görüşünü almakla yükümlüdürler.

Alınan görüşler ve 14'üncü maddede öngörülen "Kuruluş İzni Kriterleri" çerçevesinde, önceden tespit edilmiş birim mahaller itibariyle yapılan değerlendirmeler sonucunda uygun görülenlerin kuruluş ve faaliyet izinleri mevzuat hükümlerine göre yerine getirilir. İşletme kuruluş talepleri piyasa ve rekabet koşulları yönünden rasyonel bulunmayan esnaf ve sanatkarlara ise durum gerekçeli bir yazıyla bildirilir.

Kuruluş İzin Kriterleri

Madde 14 – Belediyeler, esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluşuna izin verirken, faaliyet gösterilecek birim mahaldeki nüfus ve ihtiyaç potansiyelini göz önünde bulundurmak zorundadır.

Ayrıca;

- a) Faaliyet gösterilecek birim mahaldeki esnaf işletmesi yoğunluğu ile küçük ve orta boy işletme yoğunluğu,
- b) Birim mahaldeki esnaf işletmelerinin birbirlerine olan uzaklıkları ile iş yapabilme ve varlıklarını sürdürebilme potansiyelleri, dikkate alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Cezai Müeyyideler

Madde 15- Kuruluş izni alınmaksızın kurulan ve ticari faaliyette bulunan büyük mağazalar Valilik, Etnaf ve Sanatkar İşletmeleri ise Belediyeler tarafından kapatılır ve bunların işletmecileri 1000 YTL'den aşağı olmamak kaydıyla satış alanları itibariyle elli metre kare başına 300 YTL para cezası ile cezalandırılır.

İzin almadan faaliyette bulunduğu için kapatılan büyük mağazalar ile esnaf işletmelerinin faaliyete geçmeleri ancak, cezalarını ödeyip gerekli izni almaları halinde mümkündür.

Büyük mağazalarda yapılacak denetimlerde kuruluş izni hilafına işlem yapıldığı ve tesis gerçekleştirildiği tespit edilirse, cezayı gerektiren durumun mevzuata ve kuruluş izin belgesindeki hususlara uygun hale getirilmesi bunların işletmecilerine yazılı olarak tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli şartları yerine getirmeyen büyük mağazanın her türlü faaliyeti durdurulur ve birinci fıkrada belirtilen para cezası uygulanır.

Bu kanunun 11'inci maddesine aykırı hareket eden Büyük Mağazalar 5000 YTL para cezası ile cezalandırılırlar.

Büyük Mağazaların 12'nci maddede belirtilen yasaklara uymamaları halinde uygulanacak ceza birinci fıkrada yazılı para cezasının iki katıdır.

Kanunda belirtilen para cezaları, Valilik tarafından verilir ve tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili Vergi Dairelerine veya Mal Müdürlüklerine ödenir. Verilen para cezalarına, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde itiraz edilebilir. İtiraz, para cezası tahsilatını durdurmaz.

Bu Kanunda düzenlenen para cezaları idari nitelikte olup, fiilin bir yıl içinde tekrarı halinde iki misli olarak uygulanır.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezalarına ilişkin zaman aşımı süresi, ihlalin vuku bulunduğu tarihten itibaren iki yıldır. Büyük mağazaların faaliyetlerinin kontrolü ve denetimi amacıyla herhangi bir işlem başlatılması halinde zamanaşımı süresi kesilir.

Kanunda belirtilen para cezaları 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu maddede öngörülen idari para cezaları her yıl başında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesi hükümleri uyarınca artırılır.

Diğer Kanunlarda öngörülen cezalara ilişkin hükümler saklıdır.

Denetim

Madde 16 – Bu Kanunun uygulanması ile ilgili denetleme, inceleme ve araştırma yapmaya ve yaptırmaya Bakanlık yetkilidir. Bakanlık inceleme ve araştırma yetkisini Valilik veya Belediye vasıtasıyla kullanabilir.

Büyük Mağazaların rekabeti bozucu nitelikteki uygulamaları Bakanlık tarafından Rekabet Kurumuna intikal ettirilir.

Uyuşmazlıkların Çözümü

Madde 17 – Büyük mağazaların , tedarikçileri/sağlayıcıları veya üreticiler ile yaptıkları sözleşmelerden doğan ihtilaflar, sözleşmelerinde belirtilmesi halinde Ticaret Odası/Ticaret ve Sanayi Odası veya TOBB tahkim kurullarında çözülür. Gerekirse TOBB, bu konuda Bakanlığın görüşüne başvurabilir. Bakanlık görüşünü onbeş gün içinde bildirir.

Yönetmelikler

Madde 18 –

- a) Büyük mağazaların kuruluş izin talepleri, bu taleplerin değerlendirilmesi, kuruluş izni, izin belgesi, Büyük Mağazalar Sicili, sicil defteri, büyük mağazaların çalışma saatlerinin belirlenmesi ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esaslar,

- b) Esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş izin talepleri, bu taleplerin mahallen değerlendirilmesi, birim mahal ölçütü, birim mahal sınırlarının belirlenmesi için Belediyelerce yapılacak teknik çalışmalar ve planlar ile bu konudaki diğer usul ve esaslar, ile
- c) bu Kanunun uygulanmasına ilişkin sair hususlar,

bu Kanunun Resmi Gazetede yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar birliği ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile varsa büyük mağazaları temsil etmek üzere kurulmuş olan en fazla üyeye sahip bir kuruluşun görüşleri alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Geçici Madde 1 – Bu Kanun kapsamına giren ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Çalışma Ruhsatlarını almış ve/veya inşa halinde olanlar dahil olmak üzere faaliyette bulunan büyük mağazalar, izin almak için Kurula müracaat ederler. Kurul, izin talebini, bu mağazaların bölgesel konumunu, yatırım tutarlarını, rekabet koşullarını ve kamu yararını, 5'inci maddede öngörülen kriterleri de dikkate alarak azami altı ay içinde sonuçlandırır. Bu süre içinde faaliyet izni verilmeyen büyük mağazaların faaliyetlerine beşinci yılın sonunda son verilir.

Yürürlük

Madde 19 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.